

Sikava ja ISO 9001:2015 laadunhallintajärjestelmän vastaavuus Eu asetuksen 1974/2006 kansallista laatujärjestelmää koskeviin vaatimuksiin (artikla 22, kohdat a-e)

ETT:n Sikavaa koskeva toiminta on arvioitu ISO 9001:2015 standardin mukaisesti viimeksi keväällä 2021. Alkuperäinen sertifikaatti ISO 9001:2008 on myönnetty vuonna 2013.

ISO 9001:2015 laadunhallintajärjestelmä edellyttää, että Sikavan toiminta perustuu palveluiden tuottamiseen, jotka täyttävät sekä asiakasvaatimukset että lakien ja viranomaisten vaatimukset. ISO 9001:2015 järjestelmä edellyttää dokumentoitua ja ennalta mietittyä Sikavan toimintaympäristön ja sidosryhmien tunnistamista ja analysointia, edellyttäen myös riskien ja mahdollisuuksien tunnistamista. Myös prosessimainen toimintamalli on osa ISO 9001:2015 standardin edellyttämää toimintaa.

Sikavan laatujärjestelmä täyttää ISO 9001:2015 standardin vaatimukset ja Sikavan toimintaa kehitetään jatkuvan parantamisen mukaisesti systemaattisesti ja aktiivisesti koko ajan. ETT:n Sikava-järjestelmässä on vahva ja positiivinen toiminnan kehittämisen taso.

Sikava järjestelmän vastaavuus Eu asetuksen 1974/2006 kansallista laatujärjestelmää koskeviin vaatimuksiin nähden (artikla 22, kohdat a-e).

Komission asetus (EY) n:o 1974/2006, 22 artikla, kohta 2 a

a) Tällaisissa järjestelmissä valmistettavien lopputuotteiden erityisyyden on johduttava viljelymenetelmiä koskevista yksityiskohtaisista velvoitteista, joiden avulla voidaan taata:

- erityispiirteet, myös tuotantoprosessi, tai

- kansanterveyden, eläinten ja kasvien terveyden, eläinten hyvinvoinnin tai ympäristönsuojelun kannalta huomattavasti laadukkaampi lopputuote kuin mitä kaupallista hyödykettä koskevassa standardissa vaaditaan.

Sikavan laatukäsikirjan mukaan (29.4.2021) Sikavan laatujärjestelmä on hyväksytty vuonna 2013 ensimmäiseksi elintarvikelain mukaiseksi kansalliseksi laatujärjestelmäksi, joka näkyy kuluttajalle Laatuvaluumerkintänä. Hyväksytyt laatujärjestelmän osalta korkeampi laatu koskee Sikavan kansallisen tason ehdot täyttävää elävää sikaa ja sen elinkaarta aina siihen asti, kun eläin toimitetaan teurastamolle. Hyväksymisperusteina ovat eläinten terveyden ja kansanterveyden edistämiseksi käyttöön otetut toimenpiteet, jotka huomattavasti ylittävät lainsäädännön vaatimukset. Tällaisia ovat esimerkiksi laatujärjestelmän piirissä olevilta pitopaikoilta vaadittava tautivapaus useiden tarttuvien sikatautiin suhteen sekä kansallista salmonellan vastustamisohjelmaa tiukemmat tutkimusvaatimukset. Myös eläinten hyvinvoinnin osalta Sikavan toiminta on kehittynyt ja laaja-alainen. Eläinten hyvinvoinnin tasoa havainnollistaa terveydenhuoltokäynneillä tehtyihin havaintoihin perustuva hyvinvointi-indeksi (julkaistu 6.2.2018). Sikojen hyvinvointia mitataan terveydenhuoltokäynneillä kerätyistä eläinperäisistä mittareista Welfare Quality®-protokollan periaatteiden mukaisesti.

Inspecta Sertifiointi Oy

PL 1000
00581 Helsinki, Finland
Puh. 010 521 600
sertifiointi@inspecta.com

Käyntiosoite

Sörnäistenkatu 2
00580 Helsinki, Finland
www.inspecta.fi

Y-tunnus

1065745-2

Kaikkien Suomen sikatilojen tulee täyttää sikojen pidolle asetetut lakisääteiset vaatimukset, joiden noudattamista valvovat viranomaiset. Sikavan kansallisen tason ehdot ovat toimenpiteitä, joissa lakisääteisyys ylittyy. Sikavan toiminta ylittää lainsäädännön vaatimukset monelta osin (ks. asiakirja Sikavan toimintaan pohjautuvan laatujärjestelmän vertailu lainsäädännön vaatimuksiin 1.12.2020).

Kirjatut toimet dokumentoidaan ja pystytään näin jäljittämään. Sikojen terveydenhuollon seurantajärjestelmän ylläpito, toteutus ja kehitys on jatkuvaa ja luotettavaa. Dokumentaatio löytyy keskitetystä web-pohjaisesta terveyslukitusrekisteristä, johon kertyy tietoa käynneiltä reaaliaikaisesti. Rekisteristä tulee hälytys, jos arvot poikkeavat normaalista, esim. sikojen yskäoireiden kohdalla. Terveys- ja eläinlääkärin seuranta on näin avointa ja tieto erityistilanteista saavuttaa nopeasti tarvittavat tahot. Hälytyksiin ja poikkeamatilanteisiin pystytään reagoimaan nopeasti ja tarvittavassa laajuudessa. Poikkeavien tilanteiden tiedottaminen on myös tehokasta, tiedottaminen hoidetaan sisäisesti kohdistetusti mm. tekstiviestein, Sikavan nettisivujen ja Sikavan eläinlääkäriuutisten kautta.

Erikseen on määritelty myös erityiset kriisinhallintatoimet akuutissa epäily- tai tautipurkaumatilanteessa, jotka menevät lain yläpuolelle. Oma kriisinhallintaryhmä on myös nimetty. Sikavassa olevan tiedon perusteella saadaan kriisitilanteessa toimet käyntiin nopean riskienarvioinnin, jäljitettävyyden, mahdollisen näytteenoton suunnittelun /priorisoinnin kautta. Sikavan luokitus ja ns. poikkeamatilannetoiminto on avuksi eläinkuljetuslogistiikan ohjauksessa, Sikavan hälytys- ja viestintäjärjestelmä mahdollistaa nopean ja kohdistetun tiedottamisen mm. tuottajille, eläinlääkärille ja teurastamoille.

Eläinlääkäreitä koulutetaan täydennyskoulutuksena järjestelmän kehittyessä ja näin varmistetaan aina ajantasainen sekä yhtenäinen toimintatapa. Sikaterveydenhuollon jatkuva kehittäminen ja asiantuntijuus varmistetaan ETU-sika-asiantuntijaryhmän ja ETT-sikatautiryhmän avulla. Myös Sikavan toimihenkilöiden erityisasiantuntemusta ylläpidetään ja kehitetään jatkuvan koulutuksen avulla. Samoin tuottajia koulutetaan Sikavan toiminnan osalta.

Sikavan terveydenhuoltokäyntiraporttia on uudistettu (viimeisin versio 11.2.2020). Vuonna 2018 ja uusina kohtina lomakkeeseen tulivat arvioitaviksi muun muassa havaintokohteet hyvinvointiin liittyvässä käyttäytymisessä:

- tutkimuskäyttäytyminen tarjottua virikemateriaalia kohtaan
- eläinten reaktio arvioijaa kohtaan ja porsaiden makuukäyttäytyminen
- myös vapaaimetus yli 50% porsituspaikoissa ja makuualusta on runsaasti kuivitettu ovat lisäosana hyvinvoinnin seuranta.

Hyvinvointi-indeksit lasketaan puolivuositain menneen vuoden keskiarvoina ja vertailuksi lasketaan indeksi myös aina viimeisimmän terveydenhuoltokäynnin perusteella. Indeksit kertoo millä tasolla tilan eläinten hyvinvointi on verrattuna kaikkien Sikavan pitopaikkojen indeksien keskiarvoon. Indeksien tulokset havainnollistuu Sikavassa liikennevalojen väreillä. Myös hyvinvointiin osoitetut poikkeamat laukaisevat hälytykset Sikava järjestelmässä ja ovat hälytysilmoitusten ja näihin reagoinnin piirissä. Hyvinvointi-indeksin käyttö ja analysointi ylittää lain vaatimukset ja osoittaa hyvinvoinnin seurannan ylittävän lakisääteisen tason (perustuen Sikavan laatujärjestelmän vertailuun 1.12.2020).

Inspecta Sertifiointi Oy

PL 1000
00581 Helsinki, Finland
Puh. 010 521 600
sertifiointi@inspecta.com

Käyntiosoite

Sörnäistenkatu 2
00580 Helsinki, Finland
www.inspecta.fi

Y-tunnus

1065745-2

Terveydenhuoltosuunnitelmaa ja hyvinvointi-indeksin toimivuutta, laajuutta ja näissä käsiteltäviä asioita kehitetään Sikavassa edelleen.

Tulos: ISO 9001:2018 arvioinnissa läpikäydyn dokumentaation ja muun näytön perusteella Sikava järjestelmä tuottaa luotettavaa ja vastuullista tietoa eläinten kokonaisvaltaisesta terveydestä ja hyvinvoinnista. Sikava järjestelmä on rakennettu niin, että toiminta ylittää lainsäädännön tason ja järjestelmän kehitystyö eläinten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi on merkittävää ja jatkuvaa.

Komission asetus (EY) n:o 1974/2006, 22 artikla, kohta 2 b

b) Järjestelmiin on sisällyttävä sitovat tuote-eritelvät, joiden noudattamista valvoo riippumaton tarkastuselin.

Sikavan terveyslukitukset 1.5.2021 alkaen ovat:

- Perustason ehdot 1.6.2019 alkaen
- Rekisteritason ehdot perustason ehtojen lisäksi 1.5.2021 alkaen
- Kansallisen tason ehdot kaikille tuotantosuunnille perustason lisäksi 1.5.2021 alkaen

Sikavan jäsenenä toimivat teurastamoalan yritykset edellyttävät, että sopimustuottaja täyttää vähintään Sikavan kansallisen tason ehdot. ([Sikava](#) www-sivut, Sikavan terveyslukituksen ehdot 1.5.2021 alkaen).

Sikavan eläinlääkäreiden tekemiä terveydenhuoltokäyntien sisäisiä auditointeja toteuttaa EnviroVet Oy, auditoinnina toimivat eläinlääkärit, joilla on ISO 9001-pääauditoijan pätevyys.

ISO 9001:2018 laatujärjestelmän vaatimuksenmukaisuutta valvoo akkreditoitu sertifiointitaho Inspecta Sertifiointi Oy (Kiwa Suomi). ISO 9001:2018 laatujärjestelmän sertifiointi/seuranta-arviointi toteutetaan vuosittain.

Tulos: tuote-eritelmien noudattamista valvovat riippumattomat toimielimet.

Komission asetus (EY) n:o 1974/2006, 22 artikla, kohta 2 c

c) Kaikki tuottajat voivat osallistua järjestelmiin.

Sikavan laatukäsikirjan (29.4.2021) mukaan järjestelmään liittyminen on sikatilalle vapaaehtoista ja kaikki sianlihan tuottajat voivat liittyä Sikavaan. Sikavan jäsenteurastamot edellyttävät sopimustilojensa kuulumisen Sikavaan. Sikatila liittyy Sikava-järjestelmään tekemällä terveydenhuoltosopimuksen. Liittyessään Sikavaan sikatilalta edellytetään, että se noudattaa viranomais määräyksien lisäksi ETT:n ja Sikavan antamia ohjeita.

Tulos: kaikki sianlihan tuottajat voivat halutessaan liittyä Sikava-järjestelmään.

Komission asetus (EY) n:o 1974/2006, 22 artikla, kohta 2 d

Inspecta Sertifiointi Oy

PL 1000
00581 Helsinki, Finland
Puh. 010 521 600
sertifiointi@inspecta.com

Käyntiosoite

Sörnäistenkatu 2
00580 Helsinki, Finland
www.inspecta.fi

Y-tunnus

1065745-2

d) Järjestelmien on oltava avoimia, ja niillä on varmistettava tuotteiden täydellinen jäljitettävyys

Järjestelmien käyttöoikeudet on kuvattu Sikavan Laatukäsikirjassa (29.4.2021) yksityiskohtaisesti. Sikavan käyttäjälle myönnetään käyttöoikeudet hakemuksen perusteella ja jokaiselle käyttäjryhmälle on oma käyttäjäprofiilinsa. Kullakin käyttäjällä on mahdollisuus käsitellä vain niitä tietoja, joihin heillä on käyttäjäryhmänsä perusteella oikeus. Uuden käyttäjäryhmän lisääminen Sikavaan vaatii johtoryhmän hyväksynnän.

Terveysluokitusvastaavan oikeudet annetaan Sikavan tai ETT:n työntekijöille, muussa tapauksessa vain Sikavan johtoryhmän hyväksymisen jälkeen. Tuottaja valtuuttaa eläinlääkärit, Sikavan toimihenkilöt, sekä teurastamot tai yhteistyöorganisaatiot katsomaan tilaa koskevia tietoja terveystuokitusrekisteristä terveydenhuoltosopimuksen kautta. Lisäksi Sikavan johtoryhmä voi anomuksesta antaa tutkijoille Sikavasta anonyymisti kerättyä tietoa tutkimuskäyttöön. Sikava-järjestelmässä maatilakäyttäjillä on osio Valtuutukset, jossa maatilakäyttäjä voi tarkistaa kenellä on oikeus nähdä tilan tietoja Sikavassa. Sikavan laatu-järjestelmään liittyvät julkiset asiakirjat ovat saatavilla Sikavan internet-osoitteessa www.sikava.fi. Sikavan järjestelmän tiedoissa on täydellinen jäljitettävyys eläinten terveys- ja hyvinvointitietojen osalta eläinten elinajan osalta.

Tulos: järjestelmä on avoin huomioiden eri käyttäjäprofiilitasot, täydellinen jäljitettävyys on mahdollista eläinten elinajan osalta.

Komission asetus (EY) n:o 1974/2006, 22 artikla, kohta 2 e

e) Järjestelmissä on otettava huomioon nykyiset ja ennakoitdut markkinamahdollisuudet.

Sikava-järjestelmässä olevia tietoja on mahdollista hyödyntää markkinointitoimenpiteissä. Jäsenrytykset voivat hyödyntää Sikavan tietoja omissa markkinointitoimenpiteissään. Mm. Laatuvarastuu -logoa käytetään lihatuotteiden markkinoinnillisissa tarkoituksissa. Sikavan laatukäsikirjan (29.4.2021) mukaan Sikavan johtoryhmä päättää johtoryhmän kokouksissa tietojen käyttöön liittyvät asiat esim. tutkimuskäyttöä, Sikavan rajapintayhteistyötä koskevat pyynnöt tai Laatuvarastuu-sääntöihin liittyvistä toimenpiteistä. Laatuvarastuu on merkintä, joka kertoo Sikavan sertifioitun, kansallisen laatu-järjestelmän mahdollisuuksien hyödyntämisestä.

Tulos: nykyiset ja ennakoitdut markkinointimahdollisuudet on otettu huomioon toiminnassa

Helsingissä 28.6.2021

Vesa Haakana, Liiketoimintapäällikkö
Inspecta Sertifiointi Oy

Inspecta Sertifiointi Oy

PL 1000
00581 Helsinki, Finland
Puh. 010 521 600
sertifiointi@inspecta.com

Käyntiosoite

Sörnäistenkatu 2
00580 Helsinki, Finland
www.inspecta.fi

Y-tunnus

1065745-2

